

ΑΓΓΕΛΟΥ Π. ΜΑΤΘΑΙΟΥ

Παρατηρήσεις εις έκδεδομένα Ἀττικά ψηφίσματα (16ο τεύχος)

Στὸ 16ο τεύχος τῶν *Παρατηρήσεων εις έκδεδομένα Ἀττικά ψηφίσματα* σχολιάζεται ἡ σωζόμενη ἀποσπασματικῶς συνθήκη IG II² 21.

Κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ λήμματος¹ τῆς συνθήκης τῶν Ἀθηναίων πρὸς τὸν ἐπὶ θαλάττῃ ἄρχοντα τῆς Θράκης Σεύθην (Ξεν. Ἑλλ. 4, 8.26) μὲ ἀπασχόλησε τὸ ἐρώτημα γιὰ ποιὸν λόγο μνημονεύεται ἕνας *Λακεδαιμόνιος* ἢ οἱ *Λακεδαιμόνιοι* (στίχ. 7).

Δίδω τὸ κείμενο τῶν στίχων 4-8 κατὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν IG II².

5 τὸ [δ]ἔ [ἀργύριον εἰς τὴν σ]-
[τήλην δῶναι τὸ]ν ταμίαν [τ]ῶ [δήμο ἐκ τῶν κατὰ ψη]-
[φίσματ' ἀναλισ]κομένων, τὰ [- - - - -]
[.....9.....Λα]κεδαιμον[ι]ο[- - - - -]
[... ἐν τῇ χώρ]αι τῇ Σεύ[θ]ο[- - - - -]

Καθ' ὅσον γνωρίζω, στὶς ἐκδόσεις τῆς συνθήκης καὶ στὴν σχετικὴ βιβλιογραφία δὲν ἔχει ἀντιμετωπισθῆ τὸ ζήτημα ἐκτὸς τοῦ ἄρθρου τοῦ A. Fol, *IG II² 21 et IG II² 22 dans le cadre de l'Histoire politique de le Thrace au IVe s. av. N. Ere, Studia in honorem Veselini Besevliev* (1978), 429-433 (SEG XXX 56). Ὁ συγγραφεὺς ἀναφερόμενος στὸ περιεχόμενο καὶ τὴν χρονολόγησιν τῆς συνθήκης γράφει μεταξὺ ἄλλων «Ces négociations sont en rapport très étroit avec certains événements de la guerre contre les Lacédémoniens (l. 7) et avec le rôle de Seuthes lui meme, dont la hōra n'est que vaguement mentionnée (l. 8).»

Προτείνω ὅτι στὸ ὑπὸ ἐξέτασιν ἡ μνεία δὲν ἀφορᾷ σὲ *Λακεδαιμόνιον* ἢ *Λακεδαιμόνιους*. Πρόκειται πιθανώτατα περὶ κυρίου ονόματος Ἀθηναίου.

Τὸ κείμενο τῶν στίχων 2-12 τῆς συνθήκης δίδεται κατόπιν αὐτοψίας. Ἡ δεξιὰ πλευρὰ τῆς στήλης σώζεται, ὥστε οἱ συμπληρώσεις πρέπει νὰ μετακινήθουν στὰ ἀριστερά.

[. . . . . 15 . . . . . τὸν γραμματ]ῆα τῆς βολῆς [. . .] στοιχ. 36

[. . . . . 26 . . . . .]ήσατο Χ[α]βρί-

Εὐχαριστῶ τὴν Δήμητρα Μεσσήνη γιὰ τὴν ἐκδοτικὴ φροντίδα τοῦ κειμένου.
1. Ἡ ἐργασία μου ἀφορᾷ στὸ τεύχος τῶν IG II/III³ 1, τὴν ἔκδοσιν τοῦ ὁποῦ ἐτοιμάζω.

[αϛ . . . . . 24 . . . . .]μενοι τῶ[ν]ϛ ι
 5 [. . . . . 27 . . . . .] πόλει· τὸ δὲ
 [. . . . . 25 . . . . . τὸ]ν ταμίαν [τ]ῶ
 [δῆμο ἐκ τῶν κατὰ ψηφίσματ' ἀναλισ]κομένων· ᾠ-
 [. . . . . 24 . . . . . Λα]κεδαιμονιο-
 [. . . . . 18 . . . . . ἐν τῇ χώ]ραι τῇ Σεύ[θ]ῳ
 10 [. . . . . 23 . . . . . δ]ῶναι δὲ τὴν ψηφ-
 [ον τὸς πρυτάνεις τὸς μετὰ τὴν] Ἐρεχθηΐδα π[ρυ]-
 [τανεύοντας ἐν τῇ πρώτῃ ἐκκ]λησίαι περ[ὶ . . .]

Litteras, quas non jam leguntur, lineis subductis insignavimus || Suppl. Koehler; 7 Wilhelm || 3 fin. Χ[αβρ]ι[αϛ]
 Koehl. || 4 fin.-5 in. τῶ[ν] συμ[μάχων] Koehl. || 7 fin.-8 in. Ἰα|[ῦρος] vel Ἰα|[σίας], vel sim. Matth. || 8
 [...4..εἶπε· τὰ μὲν ἄλλα καθάπερ Λα]κεδαιμόνιο[ς] Matth. || 12 fin.-13 in. [το]ύτων] Koehl.

Σχόλια

7 τέλ. καὶ ἐξῆς (στίχ. 23)· τὰ ἀναγραφόμενα στοὺς στίχους αὐτοὺς ἀνήκουν σὲ τροπολογία ἐπὶ τῆς προτάσεως ἄλλου εἰσηγητοῦ (riders to an individual's motion),² πρβλ. *IG I*³ 8.3-4, 49.12-13, 63.9-10, 68.27, 90.13, 102.38-39· *IG II*² 141.29-30, *IG II/III*³ 1, 298 (*IG II*² 212).65-67, στὴν προκειμένη περίπτωση μᾶλλον τοῦ εἰσηγητοῦ³ τοῦ ψηφίσματος.

7 fin.-8 in. Ἰα|[ῦρος] ἢ Ἰα|[σίας] (ἢ ἄλλο τι)· προτείνω ὅτι εἶναι ὁ εἰσηγητὴς τῆς τροπολογίας.

8 [Λα]κεδαιμόνιο[ς]· πιθανώτατα⁴ ὁ εἰσηγητὴς τοῦ ψηφίσματος. Ἐπειδὴ τὸ ὄνομα εἶναι σπάνιο μεταξὺ τῶν Ἀθηναίων, βλ. Osborne – Byrne, *LGPN II*, 278, s.v., καὶ ἡ συνθήκη συνήφθη μὲ τὸν Σεύθην τοῦ Θρακικοῦ βασιλείου τῶν Ὀδρυσῶν,⁵ ἴσως λόγῳ τῶν παλαιῶν σχέσεων τῶν προγόνων τοῦ Κίμωνος μὲ τοὺς Θράκες ὁ Λακεδαιμόνιος νὰ ἦτο ἄγνωστος μέχρι τώρα ἀπόγονος (ἐγγονός;) τοῦ υἱοῦ του *Λακεδαιμόνιου* (Kirchner, PA 8965, Traill, *PAA* 600810).⁶

2. Βλ. P. J. Rhodes, *The Athenian Boule*, Oxford 1985, 65, 71-72.

3. Λέγω *μᾶλλον*, διότι δὲν μπορεῖ νὰ ἀποκλεισθῇ ὅτι ὁ Λακεδαιμόνιος ἦτο καὶ αὐτὸς εἰσηγητὴς τροπολογίας, πρβλ. *IG I*³ 32.34-35 (ἐν συνδυασμῷ πρὸς τοὺς στίχους 6-7).

4. Βλ. τὴν σημ. 3.

5. Βλ. τὸν γενεολογικὸ πῖνακα τῶν Ὀδρυσῶν εἰς Z. H. Archibald, *The Odrysian Kingdom of Thrace*, Oxford 1998, 104.

6. Τὸ στέμμα τῆς οἰκογενείας δίδει ὁ J. K. Davies, *Athenian Propertied Families*, Oxford 1971, ὑπὸ τὸν *Κίμωνα M. A.* (PA 8429).